

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dergisi

The University of Kahramanmaraş Sütçü İmam
Review of The Faculty of Theology
ISSN-1304-4524 e-ISSN-2651-2637

Erken Dönem Kilise Babalarından Aziz Polycarp'ın
Hıristiyanlık Anlayışı ve Hıristiyan İlahiyatına Etkisi

Saint Polycarp, a Father of Church in the Early Period: His Approach of Christianity and his Impact on Christian Theology

Yazar / Author

Ayşe YILDIRIM KARTOPU

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri
Doktora Öğrencisi, Ankara / TÜRKİYE

aysekaryil@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-0253-6880>

Makale Türü/ Article Types: Araştırma Makalesi / Research Article

Makale Geliş Tarihi/ Date of Receipt: 31/03/2020

Makale Kabul Tarihi / Date of Acceptance: 17/06/2020

Makale Yayın Tarihi: 30/06/2020

Yayın Sezonu/Pub Date Season: Haziran / June

Yıl/Year: 18 **Sayı/Issue:** 35 **Sayfa /Page:** 205-224

Atıf/Citation: Yıldırım Kartopu, Ayşe. "Erken Dönem Kilise Babalarından Aziz Polycarp'ın Hıristiyanlık Anlayışı ve Hıristiyan İlahiyatına Etkisi". *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi* 35 (Haziran 2020), 205-224 <https://doi.org/10.35209/ksuifd.712359>

• Bu makale iThenticate programında taranmış ve intihal içermediği tespit edilmiştir.

Erken Dönem Kilise Babalarından Aziz Polycarp'ın Hıristiyanlık Anlayışı ve Hıristiyan İlahiyatına Etkisi

Öz

Havari Yuhanna'nın öğrencisi olan ve Anadolu'da yetişmiş kilise babalarından birisi olan Aziz Polycarp'ın Hıristiyanlık anlayışını ve Hıristiyan ilahiyatına etkisini araştırmak bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Yuhanna İncilinin Vahiy kitabında adı geçen Yedi Kilise, tarihte küçük Asya olarak da anılan Anadolu'da, bugün Ege bölgesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. Bu yedi kiliseden birisi olan İzmir (Symrna) kilisesi, günümüze ulaşmış ve yedi kiliseler içinde halen ibadete açık tek kilise olması sebebiyle önemlidir ve Aziz Polycarp'a atfedilmiştir. Yaşadığı süre içerisinde Hıristiyanlığı yaşama ve yaşatma çabası ve gayreti içerisinde olan Polycarp; fedakârlığı ve Havariler geleneğine olan vefası ile çevresindekilere örnek olmuş, "Asya'nın önderi", "Hıristiyanların Babası" nitelendirmeleriyle anılmıştır. İzmir'de bulunan ve günümüzde halen açık olan İzmir'in en eski kilisesi olan Aziz Polycarp kilisesi de onun ne kadar çok sevilen ve saygı duyulan bir şahsiyet olduğunun kanıtı durumundadır.

Anahtar Kelimeler: Dinler Tarihi, erken dönem Hıristiyanlığı, Kilise babaları, Aziz Polycarp.

Saint Polycarp, a Father of Church in the Early Period: His Approach of Christianity and his Impact on Christian Theology

Abstract

Saint Polycarp was a student of Apostle Yuhanna and also one amongst the fathers of churches that were raised in Anatolia. The Investigating of Saint Polycarp's Christianity approach and his impact on Christian theology constitute the subject of this study. Seven churches, which are mentioned in the Revelation book of Yuhanna Bible, are located in Anatolia which is also named as small Asia, being within borders of the Aegean Region. One of these seven churches is the Izmir (Symrna) church and it bears important because not only it has reached our time but also it is the only church,

amongst these churches, which has been attributed to Saint Polycarp and which is open for worship. During his life, Polycarp has made many efforts to live and bring to life Christianity, he became a role model for his surroundings by his altruism and his loyalty to the apostle tradition and he was called the "leader of Asia", "father of Christians". The church of Saint Polycarp, the most ancient church in Izmir which is still open in our time, is like a piece of evidence showing how much Saint Polycarp is loved and respected.

Keywords: History of religions, early Christianity, fathers of the Church, Saint Polycarp.

Giriş

Milattan sonra 1. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun gölgesinde ortaya çıkan ve günümüzde yaklaşık 2 milyar nüfusa sahip olan Hıristiyanlığın gelişmesi ve yayılması sürecine bakıldığında ilk yüzyılların büyük bir öneme sahip olduğu görülür. İsa'dan sonra havarileri aracılığıyla yayılan Hıristiyanlık dininde, ibadet edilen kutsal mekânı ifade etmek için kullanılan kilise kavramı; esasında erken dönemde Hıristiyan cemaati ifade etmek için kullanılmıştır. Hıristiyanlık geleneğinde genel olarak İsa'nın ölümünden sonra havariler ile başlayan ve İznik konsiline kadar geçen dönemi ifade etmek için kullanılan erken dönemde, Hıristiyan cemaat içerisinde otorite kabul edilen kişiler olmuştur ve bunlar kilise babaları olarak isimlendirilmiştir. Katolikler'e göre 2. yüzyıldan 8. yüzyıla, Protestanlar'a göre ise 6. yüzyıla kadar Hıristiyanlık dogma ve doktrinlerinin oluşturulmasında etkili bir işleve sahip olan kilise babaları; yazıları, vaaz ve telkinleri, konsillerdeki ağırlıklarıyla sonrakilere kaynaklık etmişler ve ittifak ettikleri konuların yanısıra, tek başlarına sahip oldukları kanaatlerle bile geleneğin önemli bir delili sayılmışlardır.¹ Hıristiyanlığın bugünkü şeklini almasında mimar kabul edilen Pavlus'tan ve büyük bir rol oynayan Yeni Ahit yazarlarından sonra Kilise babaları da yadsınamaz önemde bir fonksiyon icra et-

¹ Günay Tümer, "Aba", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 1988), 1/5.

mişlerdir. Zira ilk yüzyıllarda Roma yönetimi tarafından devamlı baskı ve zulüm gördüğü için bu erken dönemde adeta hayatta kalma mücadelesi vermiş olan Hıristiyanlık, kilise babaları sayesinde mukavemetini sürdürmüştür ve bu kıyım ve yıkım sürecinden güçlenerek çıkmıştır. Ayrıca Hıristiyan cemaati içerisinde kilise içi hiyerarşinin oluşturulmaya başlandığı bu dönemin dikkat çekici bir karakteri de diğer din mensuplarına ve özellikle paganizme karşı Hıristiyanlığın savunulması şeklinde görülen apolojetik tutumdur. Genellikle 2. yüzyıl ile 8. yüzyıl arasında yaşamış olan ve kutsal metinlere, yazılı ve sözlü geleneğe dayanarak kilise tarafından kabul gören doktrinleri vazeden kilise babalarının yaşadığı döneme patristik dönem denir. Kilise babalarının bu dönemde oluşturdukları eserler patristik literatür içinde yer alır.² Hıristiyanlığın ilk dönemlerinde yaşayarak havarilere katılmış, onların arasında bulunmuş, Hıristiyanlığın yayılmasında rol oynamış kilise babaları apostolik babalar olarak nitelendirilir. Yaklaşık 1. yüzyılın sonu 2. yüzyılın başlarında kaleme alınmış çalışmaları kısmen ya da tamamen günümüze kadar ulaşan Romalı Clement, Hermas, Ignatius, Polycarp ve Papias'ın da aralarında bulunduğu apostolik babalar; havarilerin halefidir ve kilisenin iç hayatıyla ilgili ahlak, edep, disiplin gibi meselelerle meşgul olmuşlardır.³

Havari Yuhanna'nın öğrencisi olan ve Anadolu'da yetişmiş kilise babalarından birisi olan Aziz Polycarp'ın Hıristiyanlık anlayışını ve Hıristiyan ilahiyatına etkisini araştırmak bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. 1545 yılında yapılan Trent konsiliyle Yeni Ahit içerisine dâhil edilen Yuhanna'nın Vahiy⁴ kitabında adı geçen Yedi Kilise, tarihte küçük Asya olarak da anılan Anadolu'da, bugün Ege bölgesi sınırları içerisinde bulunmaktadır. Bu yedi kiliseden birisi olan İzmir (Symrna) kilisesi, günümüze ulaşmış ve yedi kiliseler

² Şinasi Gündüz, "Patristik Dönem", *Din ve İnanç Sözlüğü* (Ankara: Vadi Yayınları, 1998), 302.

³ Tümer, "Aba", 1/5.

⁴ Mahmut Aydın, "Hıristiyanlık", *Yaşayan Dünya Dinleri* içinde, ed: Şinasi Gündüz (Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2016), 79.

içinde halen ibadete açık tek kilise olması sebebiyle önemlidir ve Aziz Polycarp'a atfedilmiştir. İzmir şehri için geçmişten günümüze kadar hep ayrıcalıklı bir yere sahip olan Aziz Polycarp, İzmir'in en eski kilisesi olan Saint Polycarp kilisesinde halen ismiyle yaşamaktadır. Bu bağlamda çalışmada önce Aziz Polycarp'ın hayatı hakkında bilgi verilmiş, sonrasında onun Hıristiyanlık hakkındaki görüşlerine ve Hıristiyan ilahiyatına etkilerine değinilmiştir.

1. Aziz Polycarp'ın Hayatı ve Kilise Önderliğine Giden Yol

Hıristiyanlığı tanıtmak ve yaymak amacıyla önemli gezilerini Anadolu'da yapan Pavlus'un ardından Hıristiyanlığın Anadolu'da yayılması⁵ yaklaşık 60-70 yıllarından sonra Efes'e yerleşen ve ölene kadar burada yaşayan, Hz. İsa'nın arkadaşı ve müridi olan havari Yuhanna ile gerçekleşmiştir. Efes'te ilk Hıristiyan topluluklarının varlığı 55 sonbaharından 58 ilkbaharına kadar Efes'te bulunduğu sanılan ve hizmet yıllarının en uzununu burada geçiren Pavlus zamanına kadar uzanır⁶. Havari Yuhanna'nın Vahiy kitabında adı zikredilen yedi kutsal kilise Anadolu'da bulunmaktadır. Yeni Ahit'in Vahiy bölümünde sözü geçen yedi ayrı topluluğa bazı mesajlar iletilmiş, sonrasında onların yaşadıkları yerlerde yedi ayrı kilise oluşturulmuştur. Aziz Yuhanna'nın Vahiy kitabında yer alan bu kiliseler şunlardır: Efes'te Aziz Yuhanna (St. Jean), Smyrna'da (İzmir) Aziz Polycarp, Pergamon'da (Bergama) Kızıl Avlu, Thyateria'da (Akhisar) Tepe Mezarlığı, Sardes (Manisa-Sart) sinagogu, Philadelphia (Alaşehir) ve Denizli yakınındaki Laodiceia'dır.⁷

Yeni Ahit'in Vahiy bölümünde yer alan bu yedi kiliseden birisi olan İzmir⁸ Kilisesi üçüncü müjdeleme gezisi sırasında Pavlus

⁵ Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin (İstanbul: Chiviyazıları Yayınevi, 2011), 11.

⁶ Mehmet Aydın, "Hıristiyanlık", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 1998), 17/342.; Orhan Seyfi Yüctürk, "Ayasuluk", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 1991), 4/228.; Ömer Faruk Harman, "Meryem", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 2004), 29/236.

⁷ Yuhanna vahiy, 1:11.

⁸ Geçtiğimiz yüzyıla kadar Smyrna ismiyle anılan İzmir'in, adını mür (ağacı) anlamına gelen ve kendisinden hoş kokulu mür yağı elde edilen çalimsı bir ağaç

tarafından kurulmuştur (İ.S. 53-56).⁹ Günümüzde İstanbul ve İskenderun ile birlikte Vatikan'a bağlı üç piskoposluktan birisi olan İzmir kilisesi,¹⁰ erken Hıristiyanlık tarihinde Küçük Asya Anadolu'nun en ünlü yedi kilisesinden biridir. Bu kilise İzmir'in en eski dinsel yapısıdır ve İzmir episkoposu ve sonradan aziz olarak kabul gören Aziz Polycarp'a ithaf edilmiştir.¹¹ Aziz ünvanı, Hıristiyanlığın erken dönemlerinde bütün Hıristiyanlık mensupları için kullanılırken (Resullerin İşleri, 9/13) sonraları, özellikle kiliseye bağlı olarak yaşayan ve bu uğurda canlarını feda edenlere (martyr) verilen bir unvan olmuştur. 155 yılında öldürülen İzmir (Smyrna) piskoposu Polycarp inancı uğruna canını feda ettiği için bu şekilde aziz ilan edilen ilk kişidir.¹² Polycarp ismi çok meyveli, çok çekirdekli anlamına gelmektedir.¹³ Bu ismin seçilmesi İzmir açısından manidardır çünkü İzmir şehrinin meyve ve kuru gıdalar açısından bereketli oluşunun Hıristiyanlığın yayılışına da etki ettiği yorumu yapılmaktadır.¹⁴

Elçi Yuhanna'nın öğrencisi ve Aziz İgnatius'un arkadaşı olan Polycarp yaklaşık olarak 69¹⁵ veya 70 yılında Anadolu'da doğmuştur. 10 yaşında havari Yuhanna'ya tabi olarak Hıristiyanlığı seçmiş ve Yuhanna'nın öğrencisi olmuştur. Yuhanna Patmos Adasına sür-

olan Smyrna'dan almış olduğu söylenmektedir (Sinem Kunt, *Aziz Yuhanna'nın Vahiy Kitabı Çerçevesinde Yedi Kiliseler ve Bu Kiliselerin Hıristiyanlık Tarihindeki Yeri* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014), 62.

⁹ Şinasi Gündüz, *Pavlus Hıristiyanlığın Mimarı* (İstanbul: Milet Nihal Yayınları, 2019), 85-87.

¹⁰ Murat Avcı, *İzmir'deki Hıristiyan Dini Cemaatler* (İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2002), 10.

¹¹R. Eser Gültekin, "Antik Smyrna Kenti'nin Koruyucusu ST. Polycarp Adına Yapılan Bir Kilise: "St. Polycarp", *Sanat Dergisi* 4 (2010), 101.

¹² Ömer Faruk Harman, "Aziz", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları), 4/332.

¹³<https://www.arkeolojikhaber.com/haber-aziz-polikarp-saint-polycarpe-19498/> (14.04.2020).

¹⁴ http://www.mekan360.com/360fx_saintpolycarpekilisesikonakizmir-izmir.html (09.06.2017)

¹⁵ Hanspeter Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri* (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2012), 36.

gün edilmeden önce Polycarp'ı 26 yaşındayken İzmir piskoposu olarak kutsamıştır.¹⁶ Hıristiyanlık öğretilerine dair geniş bilgisi, O'nun genç yaşta İzmir Kilisesinin yönetimine gelmesini sağlamıştır. Düşmanları dahi onu sonradan Asya'nın Önderi ve Hıristiyanların Babası olarak tanımlamıştır.¹⁷ Öğrencisi İrenaeus Polycarp'ın havarilerin öğrencilerinden olduğunu, İzmir (Smyrna) kilisesinde görevlendirildiğini, Kurtarıcı İsa'yı görmüş ve duymuş olanlarla birlikte olduğunu aktarır.¹⁸

Tarihsel olarak apostolik ile patristik dönem arasında bir köprü olan Polycarp'a¹⁹ ilişkin ilk bilgiler İgnatius'un mektuplarında bulunur. İgnatius Magnesia kilisesine yazdığı mektupta, Polycarp'ın İzmir (Smyrna) kilisesinin Episkoposu olduğunu, onun elçilerle bizzat görüştüğünü bildirirken, bu göreve onu elçilerin atadığını da belirtir. İzmir kilisesinde uzun yıllar episkoposluk yapan Polycarp, 130 ile 140 yılları arasında aynı şehrin çocuğu olan İrenaeus'un da öğretmenidir. Bu sebeple Polycarp'ın yaşamına ilişkin bilgilerin büyük bir bölümünü bir zamanlar öğrencisi olmuş İrenaeus'tan öğrenmekteyiz. Bunun yanı sıra İzmir kilisesinin sevdikleri önderlerinin anısına yazdıkları bir mektup ve Polycarp'ın Philippos'teki (Yunanistan-Filipi) cemaate gönderdiği bir yazı da mevcuttur. Muhtemelen 155 yılında İmparator Anthonius Pius'un (138 ile 161) döneminde Mesih uğruna şehit olan Polycarp, kendi sözlerine göre 68 yıl boyunca İsa'yı takip etmiştir ve yaklaşık 86 yaşındayken hayata veda etmiştir.²⁰ Polikarp'ın şehit edilmesinde İzmir şehrindeki Yahudi toplumun da aktif rol aldığı ileri sürülmektedir.²¹

¹⁶ Rosemary Ellen Guiley, "Polycarp of Smyrna", *The Encyclopedia of Saints*, (Newyork: Facts on File Inc., 2001), 289.

¹⁷ Kemal Polat, *Katolik Hıristiyanlıkta Azizlik ve Azizler* (Ankara: Salkımsöğüt Yayınları, 2008), 77.

¹⁸ A. Cleveland Coxe, ANF01. *The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus* ed. Philip Schaff, (MI:Christian Classics Ethereal Library), 56.

¹⁹ <https://www.britannica.com/biography/Saint-Polycarp>, 13. 04. 2020.

²⁰ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 37.

²¹ Hammet Arslan, "Tarih Boyunca İzmir Yahudileri: Yedi Kiliseler, Sürgün, Cemaatleşme Süreci ve Modern Durum", *Bütün Yönleriyle Yahudilik İçinde*, ed: Asife Ünal vd. (Ankara: TÜDTAD Yayınları, 2012), 191.

Polycarp'ın ölüm tarihiyle ilgili iki görüş vardır. Kilise Tarihi kitabında Eusebios, Antoninus Pius'un 22 sene iktidarda kaldıktan sonra yerine oğlu Marcus Aurelius Verus ve kardeşi Lucius'un geçtiğini ve bu dönemde Asya'da, büyük takibatlar ve işkencelerin başladığını ve Polycarp'ın da bu dönemde şehit edildiğini bildirir.²² Henry Chadwick'in Erken Kilise isimli kitabında ise Polycarp'ın ölüm tarihi ile ilgili şu bilgiler yer alır: Eusebios Polycarp'ın 167-168 yıllarında öldüğünü yazar ancak Polycarp'ın şehitliğini anlatan belgenin sonuna eklenmiş bir notta, ölümün Vali Quadratus döneminde vuku bulduğunu yazılmıştır; bu sebeple birçok tarihçi ölüm tarihinin 155 ile 156 yıllarında gerçekleştiğine inanmaktadır.²³

Kardeşlik ve eşitlik vurgusuyla Roma İmparatorluğu'nun sosyal yapısını altüst edeceğinin işaretlerini veren Hıristiyanlık, ilk büyük zulmü Neron'un tahtta bulunduğu süreçte (54-68) görmüştür. Hıristiyanlara karşı Neron ile başlayan nefret ve zulüm içeren uygulamalar Hıristiyanlığı güçlendirirken, bu dönemden itibaren organize olmuş bir yapı haline dönüşmesine de sebep olmuştur. Hıristiyanlık; 81 yılından sonra Titus Flavius Domitian'ın tahta geçmesiyle çok daha zor ve sıkıntılı bir döneme girmiştir.²⁴ Politeist bir anlayışa sahip olan, tanrısal ve kişisel kültlere tapınmayı ve kurban kesmeyi emreden Roma İmparatorları karşısında bunların hiçbirisini yapmayan Hıristiyan topluluğunda inancı uğruna ölmek şüphesiz ki çok saygındı. Çünkü bu durum İsa ile benzeşim ve özdeşim kurma olanağı veriyordu. Bu şekilde İsa ile başlayan çile çekme ve inancı uğruna canını feda etme ritüeli azizler ve şehitler (martyr) aracılığıyla sürdürülmüştü. Roma'nın zalim politikaları sebebi ile işkence edilerek öldürülen her azizin hikâyesinde özellikle erken Hıristiyanlık dönemi anlatı ve yazılarında, İsa'nınki ile benzerlik gösteren semboller bulunmaktadır. Polycarp'ın şehitliğinde de bu sembolik

²² Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 109.

²³ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 44.

²⁴ Kürşat Demirci, "Hıristiyanlık", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (Ankara: TDV Yayınları, 1998.), 17/332.

unsurlara rastlanır.²⁵ Asi ve ateist olduğu gerekçesiyle suçlanan Polycarp, idamına karar verilmesinden sonra arkadaşları tarafından bir çiftliğe saklanır. Orada Polycarp'ın ölüm şeklini rüyasında görmesi, askerlerin onu araması, çiftlikte bulmaları, yakalanıp infaz yerine getirilişi Eusebios tarafından çok detaylı bir şekilde anlatılır.²⁶ İzmir tiyatrosuna getirilen Polycarp'ı yaşlı ve sevilen bir kişi olduğu için serbest bırakmak istemişlerse de özgür kalabilmesi için İsa'yı inkâr etmesi şartını koşmuşlardır. Polycarp ise onlara "86 yıldır emrinde bulunduğum ve beni hiçbir zaman terk etmemiş olan sadık Rabbim'i nasıl inkâr edebilirim" cevabını vermiştir. Son olarak eğer Sezar adına yemin etmezse Polycarp'ı vahşi hayvanlara atacaklarını söyleyerek pişman olmasını sağlamaya çalışmışlar ancak o cevabından pişman olmadığını böyle tehditlerin ancak kâfirleri korkutacağını, sadece bir değişim yaşayacağını, en asil şeyin kötülüklerden vazgeçerek hak yolunda ilerlemek olduğunu söylemiştir. Bunun üzerine vahşi hayvanlara atılması, oyunlar sona erdiğinden dolayı yasal olmadığı için yakılarak öldürülmesi kararı verilmiştir. O gün iş yapmamaları gereken şabat günü olmasına karşın Yahudiler hamamlardan odun taşımışlardır. Polycarp'ın yakılarak idam edilmesiyle ilgili yandığı zaman bir tütsü gibi hoş bir kokunun yayıldığı, alevlerin bir geminin rüzgârda şişen yelkenlerine benzer şekilde yükselirken ona hiç dokunmadığı, bunun üzerine askerlerden birinin onun bedenini mızrakla deldiği ve akan kanın alevleri anında söndürdüğü, alevlerin arasından bir güvercin yükseldiği,²⁷ onun yanan bir et gibi değil, pişen bir ekmek gibi koktuğu, günlük kokusuna benzeyen güzel kokuların etrafta yayıldığı gibi mucizevi olaylardan da bahsedilir. Polycarp İzmir'de şehit olan 12. kişidir.²⁸

²⁵ Lawrence S. Cunningham, *A Brief History of Saints* (USA: Blackwell Publishing 2005), 15-16.

²⁶ Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 110-114.

²⁷ Polat, *Katolik Hristiyanlıkta Azizlik ve Azizler*, 278; Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 44-48; Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 110-114.

²⁸ Dursun Budak, *Anadolu'da Yaşamış Aziz ve Azize Hayatlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi* (Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilim-

Eusebios, kilise mensupları tarafından altından daha değerli olduğunu düşündükleri Polycarp'ın kemiklerinin toplanarak gömüldüğünü bildirir.²⁹ Jerome ve Aziz Augustine böylesi bir tazimin meşruluğunu tartışmış olsalar da azizlerin kalıntılarını Kutsal Ruh'un tapınağı olarak gören kilise, onları korumaya ve bu konuyu insanlara telkin etmeye çalışmıştır. Hıristiyanlar, ilk dönemlerden itibaren şehitleri ölüm yıldönümlerinde anarak kutlamalar yapmış, onlar için yas tutmuşlardır. Polycarp'ın kalıntısının etrafında toplanan Hıristiyanların da mutluluk içinde olduğu ve şehit edildiği günün onun doğum günü olarak kutlandığı bilinmektedir.³⁰ Her yıl 23 Şubat'ta Aziz Polycarp Bayramı olarak kutlanmaktadır.³¹

Günümüzde İzmir'in Konak³² İlçesinde kurulmuş olan Saint Polycarp kilisesi İzmir'in en eski yapılarından birisi olup, Kanuni Sultan Süleyman'ın izni ve Fransa Kralı XIII. Louis'in isteği üzerine 1620 senesinde inşa edilmiştir. İlerleyen yıllarda bu kiliseye bir manastır eklenmiş, 1688 senesinde depremde zarar görmüş ve sonra da yanmıştır. Kilise 1690 ve 1691 yıllarında yeniden yapılmıştır. 1775 yılında Osmanlı Devleti'nin izni ve XVI. Louis'in desteği ile yeniden restore edilerek üç nefli bir bazilika şeklinde inşa edilmiştir. Bina, 1892-98 yılları arasında şapeller eklenerek restore edilmiştir. Kilisenin üzeri çatı ile örtülmüş, önüne kesme taştan çan kulesi eklenmiştir. Aziz Polycarp'ın hayatının ve şehit oluşunun resmedildiği freskler, İzmir'de yaşamış olan Fransız sanatçı, ressam ve mimar Raymond Pere'nin eseridir.³³ Ayrıca kilisenin içinde Hz. İsa'nın

ler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012), 77.

²⁹ Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 113.

³⁰ Cunningham, *A Brief History of Saints*, 16, 19; Abdimuhamet Maymtov, *Rus Ortodoks Kilisesinde Azizlerle İlgili İnanış ve Uygulamalar* (Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010), 108.

³¹ <http://anabatours.tripod.com/bilgilendirme/izmir.htm> (12 Haziran 2017); Polat, *Katolik Hıristiyanlıkta Azizlik ve Azizler*, 278.

³² Kilise, Akdeniz Mahallesinde, Gazi Osman Paşa Bulvarı, Necatibey Bulvarı ve Kazım Dirik Caddesi'nin kesiştiği alanda bulunmaktadır.

³³ Atilla Cimcoz, "İzmir St-Polycarpe Kilisesi Üzerine", *Ege Mimarlık Dergisi*, 34

çarmıha gerildikten sonra ölümünde sarıldığı kefenin reprodüksiyonunun olması İzmir kilisenin değerini arttıran faktörlerdendir.³⁴

2. Hıristiyanlık Anlayışı ve Hıristiyan İlahiyatına Etkisi

Genç yaşta İzmir Kilisesinin lideri olan Polycarp Roma yönetiminin kabul ettiği ve desteklediği çok tanrılı resmi din karşısında tek tanrıcılığın dinsizlik olarak görülmesi sebebiyle zor günler geçirmiştir.³⁵ Aziz Polycarp, uzun havariliği boyunca Doketizm ve Gnostisizm gibi ilk mezhep sapkınlıklarına karşı mücadele etmek zorunda kalmıştır.³⁶ Doketizm İsa peygamberin çarmıh hadisesinde mucizevî şekilde ölümden kurtulduğunu, onun yerine bir başkasının haça gerildiğini kabul eden ve bu ve benzeri olayların yalnızca görüntüden ibaret tezahürler olduğunu kabul eden bir akımdır.³⁷ Dokeo; gibi görüldü anlamına gelen bir kelime olup, fikri açıdan gnostik akımlardan beslenen bu akıma göre madde tabiatı itibariyle kirli olduğu için aşkın olan Tanrı madde dünyasıyla ilişki içine giremez. Bu sebeple Doketikler İsa'nın beşeri yönünü inkâr etmişlerdir. Onlara göre beşer gibi görünen İsa hiçbir zaman beşer olamamıştır. İncil yazarları ve Pavlus, İsa'nın ezeli olduğunu ve Tanrılık ile beşeriyeti aynı anda tam olarak taşıdığını kabul ederler. Bu temel görüşler kilisece benimsenen ana çizgiyi oluşturmuştur. ³⁸ Polycarp'ın elçilerin öğretileri ve geleneklerine olan sadakati, Filipililere yazdığı mektupta açıkça görülmektedir. Polycarp o dönemde giderek ağırlık kazanan senkretizm düşüncelerinin yerine, değişikliğe karşı duran tutucu bir dindarlığı savunmuştur. Polycarp'ın Filipililerin

(1992) 103; Gültekin, "Antik Smyrna Kenti'nin Koruyucusu ST. Polycarp Adına Yapılan Bir Kilise: "St. Polycarp", 101-102; Cenk Berkant, *İzmirli Bir Mimar: Raymond Pere* (İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005) 18, 30-31.

³⁴ Erolsasmaz.com, "St. Polycarp Kilisesi -(Merkez)" (15 Haziran 2017).

³⁵ https://www.mekan360.com/sanaltur_saint-polycarpe-kilisesi_3328.html (09.06.2017).

³⁶ Polat, *Katolik Hıristiyanlıkta Azizlik ve Azizler*, 277.

³⁷ Şinasi Gündüz, "Doketizm" *Din ve İnanç Sözlüğü* (Ankara: Vadi Yayınları, 1998), 99.

³⁸ Bilal Baş, *Bir Hıristiyan Mezhebi Olarak Aryüschülük* (İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999), 24-25.

doğruluk konusunda sordukları sorulara yanıt istemeleri üzerine yazdığı bu mektup ilk olarak öğrencisi İrenaeus tarafından dile getirilmiştir. Tiefenbach'ın aktardığına göre mektubun içeriğinin edebi yönü üstün olarak nitelendirilmese de mektup ciddi, saf ve saygın bir Hıristiyan ruhunun tanığıdır ve İrenaeus döneminde de Anadolu'daki topluluklarda hala kullanılmaktadır.³⁹

Polycarp'ın mücadele etmek zorunda olduğu en önemli hereetik oluşum İsa'nın Tanrı olduğunu reddeden ve Doketizmin de fikri altyapısını oluşturduğu Gnostikler olmuştur. Gnostizm Tanrı, evren, insan ve bu üçlünün aralarındaki bağlantıyı kendine özgü kutsal esoterik bilgi doktrini temeline dayanarak açıklayan dini felsefi bir gelenektir. Başta kilise babaları olmak üzere, birçok Hıristiyan yazar, gnostizmi Hıristiyanlık içerisinden kaynaklanan bir heretik akım olarak değerlendirmiş ve Elçilerin İşleri 8:9-24'te adı geçen Büyücü Simon Magus'u bütün sapıklıkların babası olarak görmüşlerdir.⁴⁰ İlk kilise babalarının gnostizme karşı kaleme aldıkları yazıların içeriği incelendiğinde savunmacı ve öğretici bir tutumla yazılmış oldukları görülür. Patristik literatür bu açıdan incelendiğinde Polycarp'ın Filipililere Mektubu; Didache, Barnabas'ın Mektubu ve Hermas'ın Çobanı gibi Yeni Ahid'in kanonizasyonu sürecinde yazılmış olan öğretici mahiyetteki çalışmalardan sonra sayılabilecek ilk patristik eserlerdendir. Polycarp'ın mektubunun yanı sıra Clement'in birinci mektubu, Antakyalı Ignatius'un yedi mektubu, İzmirli Papias'ın İncillerle ilgili fragmenleri ve Clement'in ikinci mektubu da patristik eserlerdendir ve aynı dönemde kaleme alınmıştır.⁴¹

II. yüzyıldan başlayarak Hıristiyanlık içerisinde giderek artan bir güce sahip olan gnostik oluşumların kendi literatürlerini oluşturmaya başladıkları bilinmektedir. Gnostiklerin içinde kilisenin görüşlerine en yakın olan Valentinus, Kutsal Yazıları değerlendirir-

³⁹ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 39.

⁴⁰ Gündüz, "Gnostisizm", *Din ve İnanç Sözlüğü* (Ankara: Vadi Yayınları, 1998), 143.

⁴¹ Aydın, "Hıristiyanlık", 4/343.

ken alegorik yorum yöntemini reddetmemiş ama onları çeşitli gruplara ayırmıştır. II. yüzyılda yaşamış (ölümü 160) çok etkili ve tanınmış bir Gnostik olan Marcion, kutsal Kitabı değerlendirmeye tabi tutmuş, Eski Ahit'i tamamen reddetmiş; Yeni Ahitten ise Luka ve Pavlus'un bazı mektuplarından oluşan ve Antitheses adını taşıyan kendi kutsal kitabını oluşturmuştur. Tarihte ilk kutsal kitap sıralaması yapan kişi olarak bilinen Marcion kilise tarafından sapkın ilan edilmiştir.⁴² Marcion'dan başka Gnostik fikirleriyle tanınan Basilides, Cerinthus gibi şahıslar da Pavlus'u ve öğrencilerini sahtekâr olmakla suçlamışlardır. Hıristiyanlık ilk birkaç yüzyılda kendi içinden doğan bu Gnostik gruplara karşı da mücadele etmiştir.⁴³

Gnostiklere en ağır eleştiriyi Polycarp'ın da öğrencisi olan İrenaeus Sapkınlıklara Karşı (Adversus Haereses) adlı eserinde ortaya koymuştur.⁴⁴ Eusebios, İrenaeus'un bu eserinden alıntı yaparak onun öğretmeni Polycarp'a dair şu ifadelerini aktarır: Polycarp Roma'ya gittiğinde Valentinus ve Marcion gibi sapkınlara tanık oldu.⁴⁵ Yine İrenaeus, Gnostik akımlara kapılan öğrencisi Florinus'u bu tuzaktan kurtarmak amacıyla ona yazdığı bir mektupta Polycarp'ı "kutsanmış elçisel bir gözetmen" olarak anımsatır ve onun elçilerin geleneğine ne kadar sadık kaldığını, onlardan ayrılmayı ne derece öğrendirici bulduğunu belirtir. Onun elçilerden öğrendiklerini ve kilisenin emanet ettiklerini öğrettiğini ve gnostik Markion'u "şeytanın ilk doğanı" olarak nitelendirdiğini de vurgular. Yuhanna Rabbin gerçek insan ve tanrısal yönünü yadsıyanları selamlamayı bile yasaklamıştır.⁴⁶ Polycarp'ın Markion'a sarf ettiği söz Filipililere yazdığı mektupta şu şekilde yer alır: "İsa Mesih'in bedende geldiğini

⁴² Cyril Richardson, "Early Christian Fathers", (Library of Christian Classics, 1995) 22; Aydın, "Hıristiyanlık", 4/342.

⁴³ Şinasi Gündüz, "Hıristiyanlık", *Dünya Dinleri* içinde, (ed: Şinasi Gündüz), (İstanbul: MiletNihal Yayınları, 2019), 113.

⁴⁴ Aydın, "Hıristiyanlık", 4/343.

⁴⁵ Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 109.

⁴⁶ Coxe, ANF01. The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus ed. Philip Schaff, 688, 956; Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 38-39; Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 138.

ikrar etmeyen kişi Mesih karşıtıdır, çarmıhın gizini kabul etmeyen kimse şeytandır ve her kim Rabbin sözlerini kendi zevkine göre çarpıtarak diriliş ve yargılamanın olmadığını iddia ederse şeytanın ilk doğanıdır. Onun için biz bu kitlenin boş lakırdı ve sahte öğretilerini terk edelim ve duada sadık kalarak, oruca devam ederek ve Tanrı'yı bizi denenmeye yönlendirmesin diye alçakgönüllü bir şekilde yalvararak, başlangıçtan beri bize verilen kelama yönelelim. Çünkü Rabbin dediği gibi 'Ruh isteklidir ama beden zayıftır'.⁴⁷

Hıristiyanlığın temel Kristolojik problemlerinden birisi de İsa'nın tanrı olarak kabul edilmesinin teslis doktrininden önce mi yoksa sonra mı olduğu konusudur. M. Aydın bu konuda Polycarp'ın Filipililere yazmış olduğu mektuba atıf yapar ve mektubun 2/6-11 bölümünü Tanrı'nın bedenleşmiş olabileceği fikrine dair ilk metinlerden biri olarak niteler. Ona göre burada İsa'nın varlık öncesi (preexistent) yönü vurgulanmaktadır.⁴⁸ 14 kısa bölümden oluşan bu mektup, Yuhanna çağına şahit olan Polycarp'ın günümüze ulaşan tek belgesidir. Polycarp'ın bunun dışında Anadolu'da bulunan kiliselere yazdığı birçok mektuptan hiçbir belge günümüze kadar gelmemiştir. Filipililere gönderdiği mektup da sadece mevcut parçaların bir araya getirilmesiyle kurtarılabilmiş, Eusebios'un yazıları ve Latince yapılmış bir çevirisi sayesinde yeniden bir araya toplanabilmiştir.⁴⁹

Aziz Polycarp'ın, Aziz İgnatius'un ziyareti dolayısıyla Filipililere yazdığı ve onun olağanüstü rahiplik çabasını bir kez daha ortaya çıkaran bu mektup, Pavlus'un mektuplarına benzemektedir. Polycarp'ın yazdığı mektuplarda Yeni Anlaşma'ya atıflar yaptığı görülmektedir ki bu o dönemde Yeni Antlaşma yazılarının var olduğunu ve yaygın bir şekilde kullanıldığını göstermesi açısından önemlidir.⁵⁰

⁴⁷ Coxe, ANF01. The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus ed. Philip Schaff, 60.

⁴⁸ Aydın, "Hıristiyanlık", 4/347.

⁴⁹ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 39.

⁵⁰ Coxe, ANF01. The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus ed. Philip Schaff, 55.

Kilise tarihçisi Funk'a göre Polycarp bu mektupta Eski Ahitten altı, Yeni Ahitten ise altmış sekiz alıntı yapmıştır. Alıntı yapılmış yazıların arasında Pavlus'un mektuplarının yanı sıra Matta, Markos, Luka, Elçilerin İşleri, Petrus'la Yuhanna'nın mektupları da bulunur. Bunlar sayesinde çok erken bir döneme ilişkin Kutsal Kitabın kanonu hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir.⁵¹

Aziz Polycarp'ın karşılaştığı başka bir sorun ise Paskalya'nın kutlanma tarihiyle ilgilidir. Polycarp, Anadolu'daki diğer kiliselerde olduğu gibi Paskalya Bayramı'nı 14 Nisan'da kutluyordu. Bu tarih, Aziz Yuhanna geleneğinin devamıydı.⁵² Öğrencisi İrenaeus, Anicetus halen Roma kilisesinin başındayken, Polycarp'ın Roma'ya Doğu Geleneği'nin meşruluğunu savunmak için paskalya tarihini görüşmek üzere gittiğini söyler.⁵³ Ancak anlaşmaya varılamaz; her iki kilise önderi de yerel gelenek ve uygulamalara devam edilmesine önem verdikleri için 14 Nisan Geleneği bir süre daha devam eder.⁵⁴

Antakya'dan Roma'ya yolculuğu sırasında İzmir'e uğrayan Aziz İgnatius, Aziz Polycarp'ın saygınlığını vurgulayan şu sözlerle Polycarp'ı selamlamıştır: "Allah'ım, yıkılmaz bir kaya gibi sağlam merhametine şükürler olsun. Beni, senin gibi bir şahsiyeti tanıma şerefine eriştiği için Efendimize hamdolsun. Polycarp varlığıyla övünebilirsin! Bulduğun yere layık olduğunu göster! Birliğimiz için çalış! Hiçbir şey birlik kadar önemli değildir." Bu sözlerin İgnatius tarafından sarf edilmiş olması değerlidir çünkü İgnatius da erken Hıristiyanlık tarihinde ve apostolik babalar arasında önemli bir yere sahiptir. Tiefenbach, Polycarp ile ilgili onun Clement ya da İgnatius kadar orijinal ve zeki düşünceleriyle parlamadığını ama saygının karakteri ve sade dindarlığıyla tüm Hıristiyanlara örnek olduğu yorumunu aktarır.⁵⁵

⁵¹ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 40.

⁵² Polat, *Katolik Hıristiyanlıkta Azizlik ve Azizler*, 277.

⁵³ Eusebios, *Kilise Tarihi*, çev. Furkan Akderin, 108.

⁵⁴ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 37.

⁵⁵ Tiefenbach, *Anadolu'nun Azizleri*, 37, 39.

Sonuç

Milattan sonra 1. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun gölgesinde ortaya çıkan ve günümüzde yaklaşık 2 milyar nüfusa sahip olan Hıristiyanlığın gelişmesi ve yayılması sürecine bakıldığında ilk yüzyılların büyük bir öneme sahip olduğu görülür. Hıristiyanlıkta ibadet edilen kutsal mekânı ifade etmek için kullanılan kilise kavramı; esasında erken dönemde Hıristiyan cemaati ifade etmek için kullanılmıştır. Hıristiyanlık geleneğinde erken dönem Hıristiyan cemaat içerisinde otorite kabul edilen kişiler olmuştur ve bunlar kilise babaları olarak isimlendirilmiştir. Hıristiyanlığın Filistin'de doğmuş bir din olmasına rağmen tüm dünyaya Anadolu'dan yayılmış olmasında başta Tarsuslu Pavlus olmak üzere Anadolu'da yaşamış olan ve bu makalenin de konusunu da oluşturan Polycarp gibi ilk kilise babalarının, aziz ve azizelerin etkisi ve önemi çok büyüktür.

Diğer kilise önderleri ve azizler gibi ömrü boyunca İsa Mesih'e bağlı olan İzmirli Polycarp, inancı uğruna şehit olmuş ve böylece Hıristiyanlık tarihinin erken döneminde aziz unvanına sahip olma şerefine erişmiştir. Polycarp hakkında çok fazla bilgiye ulaşılamaması günümüze ulaşan mektubu dışında başka bir eseri bulunmamasının yanı sıra onun geleneği devam ettirme, havarilerin bıraktığı çizgiden sapmamama endişesinden kaynaklandığı düşünülebilir. Polycarp yaşadığı süre içerisinde Hıristiyanlığı yaşama ve yaşatma çabası ve gayreti içerisinde olmuş; fedakârlığı ve Havariler geleneğine olan vefası ile çevresindekilere örnek olmuş, "Asya'nın önderi", "Hıristiyanların Babası" nitelendirmeleriyle anılmıştır. İzmir'de bulunan ve günümüzde halen açık olan İzmir'in en eski kilisesi olan Aziz Polycarp kilisesi de onun ne kadar çok sevilen ve saygı duyulan bir şahsiyet olduğunun kanıtı durumundadır.

Kaynakça

Arslan, Hammet. "Tarih Boyunca İzmir Yahudileri: Yedi Kiliseler, Sürgün, Cemaatleşme Süreci ve Modern Durum". *Bütün Yönleriyle Yahudilik* İçinde. (ed: Asife Ünal vd.). Ankara: TÜDTAD Yayınları, 2012.

Avcı, Murat. *İzmir'deki Hıristiyan Dini Cemaatler*. İzmir: Dokuz Eylül

- Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2002.
- Aydın, Mahmut. “Hıristiyanlık”. *Yaşayan Dünya Dinleri* içinde, ed: Şinasi Gündüz. Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2016.
- Aydın, Mehmet, “Hıristiyanlık”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 17/340-345. Ankara: TDV Yayınları, 1998.
- Baş, Bilal. *Bir Hıristiyan Mezhebi Olarak Aryüsçülük*. İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 1999.
- Berkant, Cenk. *İzmirli Bir Mimar: Raymond Pere*. İzmir: Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2005.
- Budak, Dursun. *Anadolu’da Yaşamış Aziz ve Azize Hayatlarının Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi*. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012.
- Cimcoz, Atilla. “İzmir St-Polycarpe Kilisesi Üzerine”. *Ege Mimarlık Dergisi* 34, 1992.
- Coxe, A. Cleveland. *ANF01. The Apostolic Fathers with Justin Martyr and Irenaeus* ed. Philip Schaff. MI:Christian Classics Ethereal Library.
- Cunningham, Lawrence S. *A Brief History of Saints*. USA: Blackwell Publishing, (2005).
- Demirci, Kürşat. “Hıristiyanlık”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 17/328-340. Ankara: TDV Yayınları, 1998.
- Eusebios. *Kilise Tarihi*. çev. Furkan Akderin. İstanbul: Chiviyazıları Yayınevi, 2011.
- Guiley, Rosemary Ellen. “Polycarp of Symrna”. *The Encyclopedia of Saints*. 289. Newyork: Facts on File Inc., 2001.
- Gültekin, R. Eser. “Antik Smyrna Kenti'nin Koruyucusu St. Polycarp Adına Yapılan Bir Kilise: St. Polycarp”. *Sanat Dergisi* 4, 2010.
- Gündüz, Şinasi. *Din ve İnanç Sözlüğü*. Ankara: Vadi Yayınları, 1998.

- Gündüz, Şinasi. *Pavlus Hıristiyanlığın Mimarı*. İstanbul: MilelNihal Yayınları, 2019.
- Gündüz, Şinasi. “Hıristiyanlık”, *Dünya Dinleri* içinde, (ed: Şinasi Gündüz), İstanbul: MilelNihal Yayınları, 2019.
- Harman, Ömer Faruk. “Aziz”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 4/332. Ankara: TDV Yayınları, 1991.
- Harman, Ömer Faruk. “Meryem”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 29/236-242. Ankara: TDV Yayınları, 2004.
- <http://anabatours.tripod.com/bilgilendirme/izmir.htm> (12 Haziran 2017).
- <https://www.arkeolojikhaber.com/haber-aziz-polikarp-saint-polycarpe-19498/> (14 Nisan 2020).
- Erolasmaz.com, “St. Polycarp Kilisesi -(Merkez)” (15 Haziran 2017).
- http://www.mekan360.com/360fx_saintpolycarpekilisesikonakizmir-izmir.html (9 Haziran 2017).
- <https://www.britannica.com/biography/Saint-Polycarp> (13 Nisan 2020).
- Kunt, Sinem. *Aziz Yuhanna'nın Vahiy Kitabı Çerçevesinde Yedi Kiliseler ve Bu Kiliselerin Hıristiyanlık Tarihindeki Yeri*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- Maymtov, Abdimuhamet. *Rus Ortodoks Kilisesinde Azizlerle İlgili İnanış ve Uygulamalar*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- Polat, Kemal. *Katolik Hıristiyanlıkta Azizlik ve Azizler*. Ankara: Salkımsöğüt Yayınları, 2008.
- Richardson, Cyril C. *Early Christian Fathers, America: Touchstone; Reprint edition*, 2006.
- Tiefenbach, Hanspeter. *Anadolu'nun Azizleri*. İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2012.
- Tümer, Günay. “Aba”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*. 1/5. Ankara: TDV Yayınları, 1988.
- Yüçetürk, Orhan Seyfi. “Ayasuluk”. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*. 4/227-228. Ankara: TDV Yayınları, 1991.

Saint Polycarp, a Father of Church in the Early Period: His Approach of Christianity and his Impact on Christian Theology

Summary

Christianity has come out under the shadow of the Roman Empire in the 1st century after Christ and has an approximate population of two billion today. We notice that during the period of the development and the expansion of Christianity, the first centuries had significant importance. The concept of the church, which is used to define holy space reserved for adoration in Christianity, has in fact been used to define the Christian community in the early period. In the tradition of Christianity, there have been people deemed as being authorities within the Christian community in the early period and they have been named as fathers of the church. Following Pavlus -who is deemed to be the architect in causing for Christianity to take its current form- and the New Testament writers -who played important roles-, the fathers of the Church have had an important function which cannot be neglected. Hence, Christianity which almost struggled to survive in this early period particularly in the first centuries, when it was confronted with the continuous pressure and oppression of Roman Administration, has resumed its strength with the help of fathers of the church. In the first periods of Christianity, amongst the fathers of the Church, those who have joined the apostles who have taken part among them and who have played a role in the spread of Christianity are named as apostolic fathers.

Polycarp is one of the apostolic fathers like Roman Clement, Hermas, Ignatius, and Papias, whose works have been written partially or completely until the end of the 1st century and at the beginning of the 2nd century. Saint Polycarp was a student of Apostle Yuhanna and also one amongst the fathers of churches that were raised in Anatolia. The Investigating of Saint Polycarp's Christianity approach and his impact on Christian theology constitute the subject of this study. Seven churches, which are mentioned in the Revelation book of Yuhanna Bible, are located in Anatolia which is

also named as small Asia, being within borders of the Aegean Region. One of these seven churches is the Izmir (Symrna) church and it bears important because not only it has reached our time but also it is the only church, amongst these churches, which has been attributed to Saint Polycarp and which is open for worship. During his life, Polycarp has made many efforts to live and bring to life Christianity, he became a role model for his surroundings by his altruism and his loyalty to the apostle tradition and he was called the "leader of Asia", "father of Christians". The church of Saint Polycarp, the most ancient church in Izmir which is still open in our time, is like a piece of evidence showing how much Saint Polycarp is loved and respected.

Keywords: History of religions, early Christianity, fathers of the Church, Saint Polycarp.